

Povýšenie sv. kríža

14. september 2025

Jn 3, 13 - 17

Milé sestry a bratia v Kristovi

Každý človek v živote hľadá nádej, hľadá to, čo nám dá silu kráčať smerom do budúcnosti, napriek všetkému, čo život okolo nás ohrozuje. Hľadáme nádej napriek chorobám, napriek ohrozeniu vojnou, napriek smrti.

Je ľahké podľahnúť sklamaniu a nechať sa životom len tak viesť. To pokušenie je blízke každému z nás. Je ľahké sklamať čakať, čo nám kto dá, prípadne ktorý politik nám čo sľúbi. (14 alebo 15 dôchodok :-))

Ježiš Kristus prešiel životom pred 2000 rokmi podobne ako my. Napriek všetkým ohrozeniam nepodľahol depresii, dezilúzii, ani nepristúpil na kompromis s vtedajšou mocou. On hľadal nádej vo viere v Boha - v Otca, ktorý mu pomáhal tak niesť život, aby nestratil odvahu kráčať ďalej a aby nádej mohol šíriť aj okolo seba. Možno sa to mnohým zdalo málo, ale jeho odvaha našla odozvu v ľuďoch, ktorí ho pokladali za prostredníka medzi Bohom a svetom, za Bohom poslaného, za Spasiteľa. Tí, ktorí sa spoliehali na vonkajšiu moc, ho vnímali ako ohrozenie. Preto ho radšej odsúdili a ukrižovali. Hľadať v živote skutočnú vieru v Boha, hľadať vyššiu pravdu, to vždy predstavuje ohrozenie - dokonca aj pre tých, ktorí sa navonok na Boha odvolávajú. Pomohli si - ako to v takých prípadoch býva - zákonom. Ježiš Kristus skončil na popraviske ako kriminálnik odsúdený zákonom.

Ale práve v momente ukrižovania sa začala ukazovať tajomná moc jeho smrti, ba dokonca aj popravicieho nástroja, kríža. Naznačilo to aj dnešné evanjelium o kríži, podľa ktorého bol Kristus na kríži povýšený - a práve v tomto povýšení, v kríži našiel svet záchranu, nádej na obnovu života.

Podobne ohlasoval moc kríža apoštol Pavol. V Prvom liste Korintňanom hovorí o zmysle kríža - bez toho, aby ho obchodnícky chápal ako výkupné. Kríž vykupuje podľa Pavla svet z nadvlády moci, pretože na kríži sa Boh v Ježišovi sklonil k poníženým, k tým ktorí boli zbavení práva. Boh v kríži obišiel všetky merítka moci, spoločenského postavenia či múdrosti.

Nemýľme sa - kríž nefunguje automatizovane, prvoplánovo. Kríž nie je nejaká mágia, na ktorú sa možno odvolať a ktorá automaticky zafunguje. Kríž vždy najprv predstavuje poctivý kus života. Aj Pavol svoju chválu kríža, svoju kázeň o kríži koncipoval ako protiváhu rôznym nadšencom odtrhnutým od reality. Tak, aby kresťania nehľadali únik ani vo svete a v jeho moci, ale zároveň nestratili schopnosť dialógu so svetom - schopnosť byť soľou zeme, stávať sa svetlom sveta. Kríž je tak aj pre nás výzvou, aby sme svetu na jednej strane ani nepodľahli, ale tiež aby sme nežili odtrhnuti od sveta.

Dnešný sviatok nám pripomína, že Boh sa nezastáva tých, ktorí sa spoliehajú na vonkajšiu moc, na svoje spoločenské postavenie, dokonca ani na zákon nie. Odhaľuje úmysly nášho vlastného srdca, nášho konania. Kríž sa aj mňa, teba pýta: na čo sa v živote spolieham, na čo kladiem v živote dôraz?

Kríž sa tiež pýta: nakolko dokážem žiť v nádeji napriek všetkému, čo môj život ohrozuje. Nakolko viem liečiť svoj vlastný život od ohrození, chorôb ducha, od spoliehania sa na moc sveta? Tak aby som aj ja prinášal svetu ozajstnú nádej, nielen slová.

Kristov kríž má podľa Jánovho evanjelia moc človeku dať život, obnoviť náš život, ale ho zároveň môže aj odsúdiť. Ale primárne nás chce chrániť. Odsúdiť sa môžeme podľa evanjelia len my sami, keď liečivú moc kríža odmietneme.

Pavol nakoniec v Kristovi mohol povedať, že nechce ohlasovať nič iné, iba Krista a to ukrižovaného. Dal tak nádej aj nášmu životu. Len sa nesmieme zdráhať túto nádej prijať a s jej pomocou očisťovať, ozdravovať svoj vlastný život. Nesmieme zabudnúť na to, že kríž patrí k jadru našej viery.